

Evropski svet

Bruselj, 25. marec 2022
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Zasedanje Evropskega sveta (24. in 25. marec 2022) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

Evropski svet je s predsednikom Združenih držav Amerike izmenjal mnenja o čezatlantskem sodelovanju glede na vojaško agresijo Rusije v Ukrajini.

*

* *

I. VOJAŠKA AGRESIJA RUSIJE V UKRAJINI

1. Rusija z vojaško agresijo v Ukrajini grobo krši mednarodno pravo ter je odgovorna za veliko število smrtnih žrtev in ranjenih med civilisti. Rusija izvaja napade na civilno prebivalstvo; njeni cilji so civilni objekti, tudi bolnišnice, zdravstvene ustanove, šole in zatočišča. Ti vojni zločini se morajo takoj ustaviti. Odgovorni in njihovi sotorilci bodo odgovarjali za svoja dejanja v skladu z mednarodnim pravom. Obleganje Mariupola in drugih ukrajinskih mest ter zavračanje humanitarnega dostopa s strani ruskih vojaških sil sta nesprejemljiva. Ruske sile morajo nemudoma omogočiti varne poti do drugih delov Ukrajine ter dostavljanje humanitarne pomoči v Mariupol in druga oblegana mesta.
2. Evropski svet poziva Rusijo, naj tudi civilistom, ujetim na vseh drugih vojnih območjih, takoj zagotovi varen prehod do območij, do katerih želijo priti, nemudoma izpusti vse talce, zagotovi neprekinjen dostop humanitarne pomoči in vzpostavi humanitarne koridorje. Poleg tega jo poziva, naj v celoti spoštuje svoje obveznosti v okviru mednarodnega prava, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in spoštuje nedavni sklep Meddržavnega sodišča.
3. Evropski svet zahteva, da Rusija nemudoma zaustavi vojaško agresijo na ozemlju Ukrajine, takoj in brezpogojno umakne vse sile in vojaško opremo s celotnega ozemlja Ukrajine ter dosledno spoštuje ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine v okviru njenih mednarodno priznanih meja.

4. Evropska unija podpira Ukrajino in njene prebivalke in prebivalce, Evropski svet pa s tem v zvezi ponovno potrjuje Izjavo iz Versaillesa, pri čemer priznava evropske aspiracije in evropsko izbiro Ukrajine, kot so izražene v pridružitvenem sporazumu. Evropski svet ponovno poziva Komisijo, naj predloži mnenje v skladu z ustreznimi določbami Pogodb. Evropska unija bo še naprej zagotavljala usklajeno politično, finančno, materialno in humanitarno pomoč. Evropska unija je že sprejela pomembne sankcije, ki so močno prizadele Rusijo in Belorusijo, ter je še naprej pripravljena odpravljati vrzeli in preprečevati dejansko in možno izogibanje ter hitro ukrepati z dodatnimi usklajenimi strogimi sankcijami proti Rusiji in Belorusiji, da bi učinkovito zatrli ruske zmožnosti za nadaljnjo agresijo. Evropski svet poziva vse države, naj se pridružijo tem sankcijam. Preprečiti je treba vse poskuse izogibanja sankcijam ali podpiranja Rusije na druge načine.
5. Vojaška agresija Rusije v Ukrajini je milijone ljudi prisilila, da so zapustili svoje domove. Veliko jih je našlo zatočišče in varnost v Evropski uniji, kar jim omogoča mehanizem začasne zaščite. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti potrebam najranljivejših in ukrepom za preprečevanje in odkrivanje trgovine z ljudmi. Evropski svet izreka priznanje vsem državljanom in državljankam, organizacijam in vladam po vsej Evropi, ki so solidarni s tistimi, ki bežijo pred to grozljivo vojno.
6. Ta kriza predstavlja velik izziv za infrastrukturo in javne službe držav, ki sprejemajo begunce, predvsem držav, ki mejijo z Ukrajino. Evropski svet pozdravlja vsa dosedanja prizadevanja za sprejem beguncev, ki bežijo pred vojno v Ukrajini, in poziva vse države članice, naj ta prizadevanja še okrepijo v stalnem duhu enotnosti in solidarnosti ter poziva Komisijo, da stori vse potrebno, da bi olajšala ta prizadevanja. Poziva tudi k nujnemu dokončanju dela v zvezi z nedavnimi predlogi Komisije za podporo državam članicam, da bi zagotovili hitro mobilizacijo sredstev EU za begunce in tiste, ki jih sprejemajo, ter poziva Komisijo, naj oblikuje dodatne predloge za utrditev podpore EU glede tega. Evropski svet poziva države članice, naj ob podpori Komisije pripravijo načrte ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih in v njih obravnavajo tudi srednje- in dolgoročne potrebe.

7. Evropska unija je zavezana zagotavljanju stalnega in neprekinjenega pretoka električne energije in plina v Ukrajino. Nedavna sinhronizacija ukrajinskega in moldavskega omrežja z omrežjem EU je pomemben dosežek. Dokazuje, da je naša prihodnost povezana. Treba je zagotoviti varnost ukrajinskih jedrskih objektov, tudi s podporo Mednarodne agencije za atomsko energijo.
8. Glede na uničenje in ogromne izgube, ki jih je Ukrajina utrpela zaradi vojaške agresije Rusije, je Evropska unija zavezana zagotavljanju podpore ukrajinski vladi za njene najnujnejše potrebe in, ko se bodo uničevalni napadi Rusije končali, za obnovo demokratične Ukrajine. V ta namen se Evropski svet strinja z razvojem solidarnostnega skrbniškega sklada za Ukrajino in poziva mednarodne partnerje k sodelovanju, poziva pa tudi k takojšnjemu začetku priprav. Komisijo poziva, naj še naprej zagotavlja tehnično pomoč ter tako pomaga Ukrajini pri izvajanju potrebnih reform.
9. Evropski svet poziva, naj se pravočasno organizira mednarodna konferenca za zbiranje sredstev v okviru solidarnostnega skrbniškega sklada za Ukrajino.
10. Evropski svet poleg tega ponovno potrjuje, da bo stal ob strani Republiki Moldaviji in njenemu ljudstvu.

II. VARNOST IN OBRAMBA

11. Evropski svet je ob sklicevanju na agendo iz Versaillesa opravil strateško razpravo o varnosti in obrambi, ob upoštevanju novih varnostnih razmer v Evropi, ki so popolnoma preobrazile njeno strateško okolje.
12. Evropski svet potrjuje Strateški kompas, s katerim so podane strateške smernice za naslednje desetletje, v njem pa so tudi opredeljeni usklajen niz ukrepov, načini in sredstva ter jasni cilji, potrebni za zagotovitev tega novega zagona z:
 - a) omogočanjem hitrejšega in odločnejšega ukrepanja Evropske unije pri spopadanju s krizami;

- b) varovanjem naših interesov in zaščito naših državljanov in državljanek s krepitvijo zmožnosti EU za predvidevanje in blažitev groženj;
- c) spodbujanjem naložb in inovacij za skupen razvoj potrebnih zmogljivosti in tehnologij;
- d) poglobitvijo našega sodelovanja s partnerji, da bi dosegli skupne cilje.

Evropski svet poziva Svet, naj takoj nadaljuje delo za izvajanje Strateškega kompasa, v skladu z njegovo časovnico.

13. Evropski svet z zanimanjem pričakuje analizo vrzeli pri naložbah v obrambo, ki jo bo Komisija v sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo pripravila do sredine maja, in predloge o morebitnih nadaljnjih pobudah, potrebnih za okrepitev industrijske in tehnološke baze evropske obrambe. To bo uporabljeno pri prizadevanjih, da bi z večjimi in boljšimi naložbami okrepili odpornost Evropske unije ter povečali njeno varnostno in obrambno sposobnost, pri čemer naj bo poudarek na ugotovljenih strateških pomanjkljivostih. Svet poziva, naj nadaljuje delo glede nedavnih predlogov Komisije.
14. Za okrepitev obrambnih zmogljivosti Evropske unije in držav članic bi bilo treba v celoti izkoristiti potencial instrumentov in pobud Evropske unije za financiranje, predvsem Evropskega obrambnega sklada in stalnega strukturnega sodelovanja, načrta za razvoj zmogljivosti in usklajenega letnega pregleda na področju obrambe. Poleg tega bi bilo treba do konca leta 2022 sprejeti ukrepe za spodbujanje in olajšanje dostopa do zasebnega financiranja za obrambno industrijo, tudi s čim boljšo uporabo možnosti, ki jih nudi Evropska investicijska banka. Evropski svet bo redno ocenjeval izvajanje Strateškega kompasa in napredek na področju varnosti in obrambe. Po potrebi bo zagotovil nadaljnje smernice.

III. ENERGIJA

15. Evropska unija bo čim prej postopno odpravila svojo odvisnost od uvoza ruskega plina, nafte in premoga, kakor je navedeno v Izjavi iz Versaillesa. Zato Evropski svet z zanimanjem pričakuje celovit in ambiciozen načrt, pripravljen v tesnem sodelovanju z državami članicami, ki ga bo Komisija v ta namen predložila do konca maja 2022. Upoštevale se bodo nacionalne okoliščine in mešanica energetskega virov držav članic.
16. Trajno visoke cene energije imajo vse večje negativne posledice za državljane in državljanke ter podjetja, k temu pa dodatno prispeva še vojaška agresija Rusije v Ukrajini. Evropski svet je razpravljal o tem, kako zagotoviti dodatno pomoč najbolj ranljivim potrošnikom in kako kratkoročno podpreti evropska podjetja.

Evropski svet:

- a) poziva države članice in Komisijo, naj še naprej kar najbolje uporabljajo nabor orodij, vključno z novim začasnim kriznim okvirom za državno pomoč kot časovno omejenim odklonom od statusa quo. Kot predlaga Komisija, je lahko začasna obdavčitev nepričakovanih dobičkov ali regulativni ukrepi v zvezi z njimi koristen vir nacionalnega financiranja;
- b) nalaga Svetu in Komisiji, naj se nujno povežeta z deležniki s področja energije ter preučita, če in kako bi s kratkoročnimi možnostmi, ki jih je predstavila Komisija (neposredna podpora odjemalcem z dobropisi, davčnimi olajšavami ali „agregatorskim modelom/enim samim kupcem“, državna pomoč, obdavčitev (trošarine in DDV), določitev najvišje cene, regulativni ukrepi, kot so pogodbe na razliko), prispevali k znižanju cene plina in obravnavali širjenje učinka tega zvišanja na trgih električne energije, ob tem pa upoštevali nacionalne okoliščine;

- c) poziva Komisijo k predložitvi predlogov, ki bodo učinkovito obravnavali problem čezmernih cen električne energije, obenem pa ohranili celovitost enotnega trga, spodbude za zeleni prehod in zanesljivo oskrbo ter preprečili nesorazmerne proračunske stroške.

V trenutnih razmerah zelo visokih cen električne energije je Komisija pripravljena čim prej oceniti združljivost začasnih izrednih ukrepov na trgu električne energije, ki so jih priglasile države članice, tudi da bi ublažile vpliv cen fosilnih goriv pri proizvodnji električne energije, z določbami Pogodb in Uredbe 2019/943.

Komisija bo pri oceni tovrstne združljivosti prek pospešenega postopka zagotovila tudi, da so izpolnjeni naslednji pogoji: ukrepi znižujejo promptne cene na trgu električne energije za podjetja in potrošnike ter ne spreminjajo trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Pri izvedbi te ocene se bosta upoštevali začasna narava ukrepov in raven elektroenergetske medsebojne povezanosti z enotnim trgom za električno energijo.

- 17. Evropski svet je preučil kratkoročno pripravljenost EU in Svetu naročil, naj preuči predloge Komisije o politiki EU za skladiščenje plina ob ustreznem upoštevanju in obravnavanju interesov držav članic z veliko skladiščno zmogljivostjo, da se zagotovi pravično ravnovesje. Čim prej bi bilo treba začeti ponovno polniti zaloge plina po vsej Uniji ob celovitem upoštevanju nacionalnih ukrepov za pripravljenost. Z mislijo na naslednjo zimo bodo države članice in Komisija urgentno:
 - a) vzpostavile potrebne solidarnostne mehanizme in mehanizme za nadomestila;

- b) sodelovale pri prostovoljnem skupnem nakupu plina, utekočinjenega zemeljskega plina in vodika ter tako najboljše izkoristile skupno politično in tržno težo Evropske unije in njenih držav članic, da bi v pogajanjih dosegle nižje cene. Platforma za skupni nakup bo odprta tudi za države Zahodnega Balkana in tri pridružene vzhodne partnerice;
 - c) dokončale in izboljšale naše plinske in elektroenergetske medsebojne povezave po vsej Evropski uniji, tudi s celovito sinhronizacijo energetske omrežij;
 - d) si prizadevale za zagotovitev zanesljive oskrbe za vse države članice.
18. Energetska varnost in podnebno nevtralnost bomo dosegli le, če se bo Evropska unija lahko zanesla na trden in popolnoma povezan notranji trg električne energije ter dobro delujoč trg ogljika. Evropski svet je razpravljal o tem, kako nadaljevati delo v zvezi s spremljanjem in optimizacijo njunega delovanja. Komisijo poziva, naj do maja 2022 sprejme vse potrebne pobude, pri tem pa upošteva tudi končni poročili ACER in ESMA.
19. Evropska unija se bo še naprej usklajevala z mednarodnimi partnerji, da bi zagotovila ustrezno oskrbo in tako ublažila rast cen energije.

IV. GOSPODARSKA VPRAŠANJA

20. Evropski svet poziva k nadaljnjemu delu pri uresničevanju Izjave iz Versaillesa, kar zadeva vzpostavitev bolj odprte in trdnjše gospodarske osnove, zlasti z zmanjšanjem naših strateških odvisnosti na najbolj občutljivih področjih, kot so kritične surovine, polprevodniki, zdravje, digitalna razsežnost in hrana, ter uresničevanjem ambiciozne in trdne trgovinske politike, pa tudi s spodbujanjem naložb.

21. Enotni trg je trideset let po svojem nastanku še vedno eno od glavnih orodij Evropske unije za trajnostno rast in ustvarjanje delovnih mest in je ključen za pospešitev zelenega in digitalnega prehoda ter krepitev odpornosti naših gospodarstev. Delovati mora tudi v času krize. Da bi enotni trg v celoti razvil svoj potencial v korist evropskih potrošnikov ter prispeval h krepitvi produktivnosti in povečanju konkurenčnosti evropskih podjetij, Evropski svet poziva k:
- a) doslednemu izvajanju in uveljavljanju pravil enotnega trga ter zagotavljanju, da bodo vsa podjetja spoštovala harmonizirane standarde EU in njena pravila o konkurenci;
 - b) izvajanju industrijske strategije in strategije za MSP;
 - c) dokončanju enotnega trga, zlasti kar zadeva digitalno področje in storitve;
 - d) pozornemu spremljanju in preprečevanju ozkih grl ter odpravljanju preostalih neupravičenih ovir in upravnih bremen in izogibanju novim;
 - e) boljšemu medsebojnemu povezovanju ekosistemov v državah članicah ter zagotavljanju varnosti oskrbovalnih verig in njihovi diverzifikaciji;
 - f) ohranjanju zmožnosti Evropske unije, da določa mednarodne standarde.
22. Evropski svet je izmenjal mnenja o nedavnih gospodarskih gibanjih. Potrjuje prednostne naloge politike iz letnega pregleda trajnostne rasti ter države članice poziva, naj jih upoštevajo v svojih nacionalnih reformnih programih in programih za stabilnost ali konvergenčnih programih. Potrjuje tudi osnutek priporočila Sveta o ekonomski politiki euroobmočja.

23. Evropski svet poziva Svet, naj ob upoštevanju posebnih okoliščin v vseh državah članicah nadaljuje delo v zvezi s sporočilom Komisije o naraščajočih cenah hrane in svetovni prehranski varnosti, v katerem so navedeni tako kratkoročni ukrepi za cenovno dostopnost hrane v Evropski uniji in pomoč kmetom, ki se soočajo z visokimi vhodnimi stroški, kot tudi srednjeročni ukrepi za podporo prehodu na trajnosten prehranski sistem.
24. Evropski svet poziva Komisijo, naj se prednostno posveti delu v zvezi s svetovno prehransko varnostjo in cenovno dostopnostjo hrane, zlasti s podpiranjem prehranske varnosti in kmetijstva v Ukrajini ter v najšibkejših in najbolj prizadetih tretjih državah, in se pri tem usklajuje z mednarodnimi partnerji. To bo temeljni cilj pobude FARM (*Food and Agricultural Resilience Mission* – misija za odpornost na področju prehrane in kmetijstva). To večstransko delo bi moralo zagotoviti učinkovito delovanje trgov in spodbuditi lokalno proizvodnjo, s tem pa zmanjšati nevarnost za neustrezno prehransko varnost. Veriga preskrbe s hrano bi morala ostati neokrnjena.

V. COVID-19

25. Evropski svet je pregledal prizadevanja za usklajevanje odzivanja na pandemijo COVID-19.
26. Seznanil se je z napredkom pri vzpostavljanju mednarodnega sodelovanja na področju globalnega upravljanja zdravja in solidarnosti, med drugim z učinkovitejšim zagotavljanjem cepiv in delom pod okriljem Svetovne zdravstvene organizacije v zvezi s prihodnjim instrumentom za boljše preprečevanje pandemij, pripravljenost in odzivanje nanje. Pozdravlja tudi napredek, ki je bil glede vprašanja pravic intelektualne lastnine dosežen v Svetovni trgovinski organizaciji.

VI. ZUNANJI ODNOSI

27. Evropski svet se je pripravil na vrh EU-Kitajska, ki bo 1. aprila 2022. Izmenjal je mnenja o odnosih s Kitajsko v novih svetovnih razmerah, zlasti glede na vojaško agresijo Rusije v Ukrajini.
28. Evropski svet je razpravljal o dolgotrajni politični krizi v Bosni in Hercegovini. Evropska unija ponovno izraža svojo zavezanost evropski perspektivi Bosne in Hercegovine ter Zahodnega Balkana. Voditelji v Bosni in Hercegovini morajo pokazati močno zavezanost za hitro dokončanje ustavne in volilne reforme, ključne za stabilnost in celovito delovanje države, ter podpreti vse druge prednostne reforme iz mnenja Komisije za pridobitev statusa države kandidatke. Evropska unija je pripravljena nadaljevati sodelovanje na visoki ravni v zvezi s tem.

VII. NASLEDNJI KORAKI

29. Evropski svet se bo vsem tem vprašanjem ponovno posvetil na izrednem zasedanju.

VIII. DRUGE TOČKE

30. Evropski svet je za predsednika Evropskega sveta za obdobje od 1. junija 2022 do 30. novembra 2024 ponovno izvolil Charlesa MICHELA.
31. Evropski svet je seznanjen s sklepom voditeljev držav ali vlad podpisnic Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, katerih valuta je euro, s katerim je za predsednika vrha držav euroobmočja za obdobje od 1. junija 2022 do 30. novembra 2024 ponovno imenovan Charles MICHEL.